

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

Полтава 2026

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

**ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ:
ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ
ТА УПРАВЛІННЯ**

МАТЕРІАЛИ

XV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 18-19 грудня 2025 року)

За загальною редакцією
д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози,
Г. В. Карнаухової

**Полтава
ПУЕТ
2026**

В. Р. Соколовський, аспірант;

В. В. Стрілець, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Полтавський університет економіки і торгівлі

ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗЕЛЕНИХ ІННОВАЦІЙ: АНАЛІТИКА ROI, ESG-ПРЕМІЇ ТА ДОСТУПУ ДО КАПІТАЛУ

Умови глобальної трансформації економіки, спричинені змінами клімату, розвитком технологій та посиленням міжнародних вимог щодо сталого розвитку, стимулюють підприємства до переосмислення традиційних бізнес-моделей. У центрі цих змін перебувають зелені інновації, що формують нові підходи до виробництва, енергоспоживання, логістики та корпоративного управління. Якщо раніше екологічні ініціативи розглядалися переважно як джерело додаткових витрат, то сучасні дослідження демонструють їхню здатність генерувати фінансову вигоду та підвищувати конкурентоспроможність компаній.

Останні наукові дослідження у сфері зелених інновацій демонструють загалом позитивний, але нелінійний та відтермінований вплив екологічних технологій на фінансово-економічні результати підприємств [9]. Роботи Т. Астуті й Н. Ахмар показують, що зелені інновації покращують операційну ефективність і рентабельність активів, однак не забезпечують миттєвого зростання вартості компанії, тоді як ринок швидше реагує на прозорість обліку, ніж на самі технологічні зміни [1]. Подібних висновків доходять С. Се, Ц. Хуо та Х. Цзоу, зазначаючи, що зелені продуктивні інновації підсилюють ефект процесних, хоча державні субсидії не гарантують комерційного успіху, що ставить під сумнів традиційні припущення щодо ролі державної підтримки [2]. Українські дослідники І. Олійник, Д. Дмитрієв та О. Сагайдак підкреслюють високі бар'єри входу й повільну окупність, але водночас наголошують на стратегічній важливості зелених інновацій для доступу до ринків і довгострокової стійкості бізнесу [3]; аналогічну позицію демонструє Т. Харченко, зміщуючи акцент із миттєвого прибутку на конкурентоспро-

можність і вихід на міжнародні ринки [4]. Нарешті, В. Сапожніков, А. Жабак, В. Сидорко та В. Можук аналізують значення ESG-стратегій і зеленого фінансування, які здешевлюють доступ до капіталу, хоча ефект можливий лише за умови достовірності та відсутності «грінвошингу» [5]. У підсумку сучасні дослідження підтверджують: зелені інновації підвищують ефективність, розширюють доступ до ринків і джерел фінансування, проте їхній економічний ефект формується поступово й залежить від довіри інвесторів та якості управління, а не лише від факту технологічного оновлення.

У 2024–2025 рр. спостерігається зростаюча увага до оцінки фінансової результативності зелених інновацій, зокрема їхнього впливу на операційну ефективність, ринкову капіталізацію та вартість капіталу. Дослідження Bain & Company, проведене серед 420 керівників глобальних виробничих компаній, показало, що компанії з високими показниками ESG (зокрема у сфері циркулярної економіки та енергоефективності) демонструють кращі фінансові результати. Зокрема, лідери рейтингу EcoVadis мають маржу EBITDA на 3–6 відсоткових пунктів вищу, ніж компанії з нижчими рейтингами [6]. Отже, аналіз показників ROI та структури фінансування свідчить, що впровадження екологічно орієнтованих технологій не лише сприяє зниженню ризиків, а й підвищує привабливість бізнесу для інвесторів та кредиторів.

Аналітика Deloitte демонструє формування стійкої «ESG-премії». Підвищення ESG-рейтингу на 10 пунктів зумовлює зростання мультиплікатора EV/EBITDA на 1,2x, а його динамічне покращення – до 1,8x. Це свідчить про зниження ризиків і підвищення привабливості компаній зі сталими практиками для інвесторів [7].

Дослідження MDPI (2024) засвідчує негативну кореляцію між ESG-показниками та вартістю боргового фінансування ($r = -0.17$). У 2025 р. доступ до зелених облігацій та Sustainability-Linked Loans дає змогу компаніям істотно зменшувати витрати на обслуговування боргу, підвищуючи чистий прибуток [8]. Зелені інновації формують значний мультиплікативний

ефект, що охоплює: зростання операційної ефективності підвищення ринкової капіталізації; зниження вартості капіталу; посилення довгострокової стійкості розвитку.

Узагальнюючи вищенаведене, можна стверджувати, що зелені інновації поступово перетворюються з інструмента екологічної відповідальності на стратегічний фактор фінансового зростання. Сучасні дані підтверджують: компанії, що системно впроваджують екологічно орієнтовані технології та підвищують свій ESG-рейтинг, отримують відчутні переваги від зростання маржі та вартості бізнесу до здешевлення капіталу та розширення доступу до фінансових ринків. Водночас ефект зелених інновацій є відтермінованим і нерівномірним: короткострокові витрати та ризики впровадження не завжди компенсуються миттєвим підвищенням ринкової вартості, а результат значною мірою залежить від прозорості управління, достовірності ESG-звітності та здатності компанії уникати грінвошингу.

З огляду на це, аналіз ROI, вартості капіталу та структури фінансування має стати ключовим інструментом прийняття управлінських рішень у сфері сталого розвитку. Саме такий підхід дозволяє підприємствам оцінити реальну економічну доцільність екологічних технологій, мінімізувати ризики та сформувані стратегічні переваги у глобальній конкурентній боротьбі.

Список використаних джерел

1. Astuti T., Ahmar N. (2025). Effects of green intellectual capital, green accounting, and green innovation on firm value: The moderating role of return on assets. *Environmental Economics*, 16(1), 1-12.
2. Xie X., Huo J., Zou H. (2019). Green process innovation, green product innovation, and corporate financial performance: A content analysis method. *Journal of Business Research*, 101, 697-706.
3. Олійник І. В., Дмитрієв Д. В., Сагайдак О. М. (2025). Екологічні інновації та їх вплив на конкурентоспроможність регіонального бізнесу. *Економіка та суспільство*, (72).
4. Харченко Т. Б. (2021). Екологічна інноваційна діяльність як основа сталого розвитку. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*, 32(71), № 1, 26-31.

5. Сапожніков В., Жабак А., Сидорко В., Можук В. (2024). Фінансові механізми сталого розвитку: зелені облігації, ESG-стратегії та регулювання ринку. *Економічний аналіз*, 34(4), 460-472.
6. Bain & Company. Do ESG Efforts Create Value? URL: <https://www.bain.com/insights/do-esg-efforts-create-value/>
7. Deloitte. ESG and Valuation Multiples Report, 2024. URL: <https://www.deloitte.com/ch/en/services/consulting-financial/research/does-a-company-esg-score-have-a-measurable-impact-on-its-market-value.html>.
8. MDPI. Sustainable Finance and ESG Performance Study, 2024. URL: <https://senecaesg.com/insights/esg-and-financial-performance-insights-impact-strategy-2025/>
9. Стрілець В. Ю., Артеменко А. В., Соколовський В. Р., Гаращенко Б. В., Сичук Д. Л. Вплив зелених інновацій на інтернаціоналізацію ринку електромобілів: кейс компанії Tesla, Inc. в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 16. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.16.129>.

Д. В. Становський, аспірант

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ЯК КАТЕГОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ: ПОСТАНОВНИЙ АСПЕКТ

Суб'єкти господарювання на сучасному етапі економічного розвитку, не зважаючи на суттєві труднощі, невизначеність середовища функціонування, ризики втрати бізнесу, не можуть рухатися вперед без стратегічних планів розвитку.

Питання стратегічного розвитку підприємств завжди було актуальним для дослідження. Аналіз контенту різних дослідників дозволяє пропонувати узагальнене визначення категорії. Зокрема, М. Мартиненко розглядає стратегічний розвиток підприємства як «процес реалізації розроблених стратегій з врахуванням необхідних змін моделювання ситуацій» [1]. Відповідно до поглядів А. Гладкової [2] – «стратегічний розвиток підприємства базується на успішному стратегічному управлінні і дозволяє вивести інноваційний продукт на ринок, забезпечивши лідерство за собою в умовах глобальної конкуренції, або створити нову ринкову нішу, галузь тощо». В. Шведкий обґрунтовує категорію стратегічного розвитку з точки зору бізнес-